

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркової дисципліни
РИЗИКИ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

Силабус навчальної дисципліни РИЗИКИ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ підготовки магістра у галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит.

Розробник: Стащук О. В., завідувач кафедри-професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант ОП _____

Микола КАРЛІН

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Завідувачка кафедри _____

Олена СТАЩУК

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07«Управління та адміністрування»,	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,	Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	«Фінанси і кредит», другий (магістерський)	Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Консультації 14 год.
		Самостійна робота 96 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПП: СТАЩУК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри-професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: 050-674-85-78

E-mail: Staschuk.Olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна Ризику шахрайства у сфері фінансових послуг належить до переліку вибіркової дисципліни циклу спеціальної професійної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань та набуття практичних навичок з виявлення неправомірних дій та подолання фінансових злочинів у процесі формування та використання фінансових ресурсів на макро- та мікроекономічному рівнях.

Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях з фінансів.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни – сформувані у студентів комплексні сучасні знання та навички про механізм фінансового шахрайства та технології неправомірних дій у сфері публічних та корпоративних фінансів, а також засвоєння процедур щодо попередження фактів фінансових зловживань.

Основними завданнями вивчення дисципліни Ризику шахрайства у сфері фінансових послуг є: ідентифікація сутності, особливостей та класифікації фінансового шахрайства; засвоєння основних нормативно-правових вимог щодо виявлення, протидії та покарання при виявленні фактів фінансового шахрайства;

формування уявлення про наслідки фінансового шахрайства для окремих сегментів фінансової системи держави та окремим суб'єктам господарювання; формування уявлення про особливості фінансового шахрайства у готівковому та безготівковому грошовому обігу; у банківській сфері, в системі оподаткування, у відносинах власності тощо; формування уявлення про фінансову розвідку та її призначення; ідентифікація характеристик та джерел фінансування сепаратизму та тероризму.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- виявляти основні схеми шахрайства у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- володіти економічними та правовими основами фінансового шахрайства;
- здійснювати інтегральну оцінку рівня фінансової безпеки бізнесу;
- застосовувати специфічні методи виявлення та боротьби з шахрайством у сфері готівкового обігу;
- виявляти злочинні дії у банківській сфері;
- виявляти основні схеми шахрайства на страховому та фондовому ринку;
- розробляти практичні рекомендації щодо протидії фінансовому шахрайству у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- застосовувати специфічні методи контролю з метою запобігання фінансового шахрайства.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуває в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

2	Усього	Лек.	Прак тичні	Сам. роб.	Консуль тації	*Форма контролю / Бали**
Тема 1. Економіко-правові основи фінансового шахрайства	15	0,5	0,5	12	2	ДС,Т,К / 5
Тема 2. Прояви фінансового шахрайства у готівковому обігу	15	0,5	0,5	12	2	ДС,Т,РЗ / 5
Тема 3. Боротьба з шахрайством у сфері безготівкового грошового обігу.	15,5	1	0,5	12	2	ДС,Т,К / 5
Тема 4. Злочинні дії у банківській сфері.	15,5	1	0,5	12	2	ДС,Т,К / 5
Тема 5. Протидія фінансовому шахрайству на фондовому та страховому ринках.	15,5	1	0,5	12	2	ДС,Т,К / 5
Тема 6. Методи виявлення шахрайства у сфері фінансових послуг	15,5	1	0,5	12	2	ДС,Т,П / 5
Тема 7. Фінансовий контроль у системі запобігання фінансовому шахрайству.	14	0,5	0,5	12	1	ДС,Т,Р / 5
Тема 8. Фінансова розвідка та фінансовий моніторинг.	14	0,5	0,5	12	1	ДС,Т,П / 5
Разом за модулем	120	6	4	96	14	
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 60 балів
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Бали**: поточне оцінювання проводиться за 12-бальною національною шкалою.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в: підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов’язковим. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагиат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожну роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на заліку. Перескладання модулів можливе лише з дозволу деканату та за умови наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка у 100 балів за вивчення курсу розраховується таким чином.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він отримує

без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 60 балів, або бажає підвищити рейтинг, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за залік (максимум 60 балів).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89	Добре	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81	Добре	Здобувач опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74	Задовільно	Здобувач опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66	Задовільно	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незадовільно з можливістю з повторного складання	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Кнейслер О. В., Письменна Т. В., Костецький В. В., Лубкей Н. П. Фінансові ризики суб'єктів господарювання: навч. посібник. Тернопіль: ВЦ «Вектор», 2017. 138 с.
2. Крупка М. І., Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: підручник. Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 319 с.
3. Калюжний А.В. Шахрайство з фінансовими ресурсами. Одеса: Приста, 2014. 215 с.

4. Черней В. В. Правове та організаційне забезпечення протидії злочинам у сфері державних фінансів. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2014. №2. С. 3-14.

5. Публічні фінанси: навч. посібник / за ред. д. е. н., професора О. П. Кириленко. Тернопіль: Вектор, 2018. 294 с.

6. Євчук Л. А. Правові основи фінансового шахрайства: причини розквіту та соціально-економічні наслідки. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/108135-229318-1-SM.pdf>

4. Стащук О. В. Сучасна парадигма фінансової безпеки акціонерних товариств. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 398 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19977>

5. Plastun A. Financial Security and Information from Financial Markets. Szczecin: Centre of Sociological Research, 2019. 164 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/74977/1/Monograph_Final_A5_Angle_Plastun.pdf

6. Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering / Basel Committee on Banking Supervision Statement. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbssc137.ht>

Додаткова

1. Буря О. В., Добровольська І. І. Фінансове шахрайство в Україні та заходи протидії. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=2879>

2. Найпоширеніші шахрайства, пов'язані з грошима і фінансами. URL: <http://groshi-v-kredit.org.ua/najposhyrenishi-shahrajstva-povyazani-z-hroshyma-ta-finansamy.html>

3. Феномен фінансових пірамід. Експерти радять захищатися від подібних шахрайських схем самостійно. Хрещатик. URL: <http://www.kreschatic.kiev.ua/print/art/1346179696.html>

4. Кізіма Т., Хамига Ю. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1230/1233>

5. Чернишов Г. До питання про визначення фінансового шахрайства. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/8013/1/%D0%94%D0%9E%20%D0%9F%D0%98%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%20%D0%92%D0%98%D0%97%D0%9D%D0%90%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%A4%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9D%D0%A1%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A8%D0%90%D0%A5%D0%A0%D0%90%D0%99%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%90.pdf>

6. Маршук, Л., & Складанюк, М. (2021). ФІНАНСОВЕ ШАХРАЙСТВО З БАНКІВСЬКИМИ РАХУНКАМИ В УКРАЇНІ. *Економіка та суспільство*, (32). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-55>

7. Вівчар О. І. Вплив злочинної діяльності на економічну безпеку підприємницьких структур в постконфліктних умовах: ідентифікація загроз та механізми протидії. *Актуальні проблеми правознавства*. Вип. 1(17). 2019.с. 113-119.

Інтернет-ресурси

1. *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

3. *Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку*: веб-сторінка. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

4. *Міністерство фінансів України*: веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

5. *Національний банк України* URL: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. *Державна служба статистики України*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>